

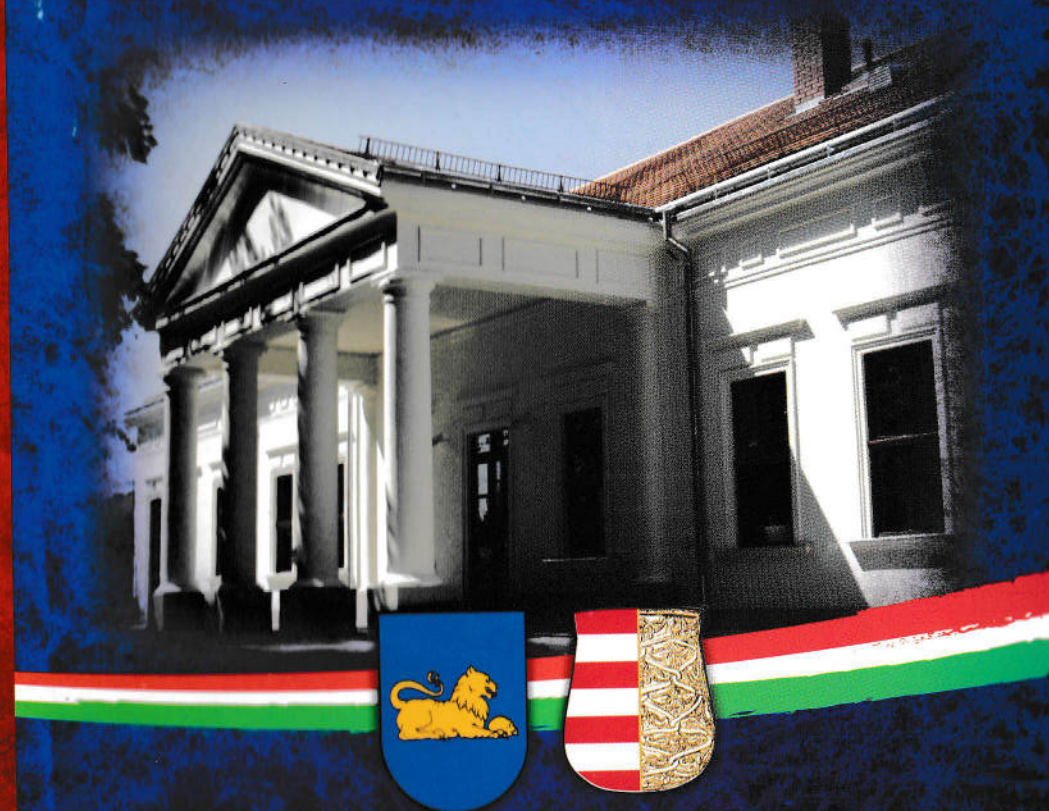
„OLYAN LESZ A JÖVŐ,
MINT AMILYEN A MA ISKOLÁJA.”

SZENT-GYÖRGYI ALBERT

VÉDETT ISKOLAÉPÜLET FELÚJÍTÁSA LITÉREN

A LITÉRI ÁRPÁD FEJEDELEM ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉPÜLETEINEK AKADÁLYMENTESÍTÉSE

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA INFRASTRUKTURÁLIS
FEJLESZTÉSE ÉS KAPACITÁSÁNAK BŐVÍTÉSE

VÉDETT ISKOLAÉPÜLET FELÚJÍTÁSA LITÉREN

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg

ISKOLA

ISKOLA – az épület, ahol életünk több mint tizedét töltjük.
ISKOLA – a közösség, ahol megtanuljuk emberségünk,
kultúránk alapjait.
Mint a test és a lélek, úgy kapcsolódik össze e két jelentés.
Egészség ott van, ahol létrejön a szép egység.
Épület és lelkiület.

Szeretettel nyújtjuk át ezt az ünnepi kiadványt annak
emlékére, hogy iskolánk kastélyépülete megújult. Meg-
köszönve mindazok áldozatos munkáját, akik részt vettek
ebben a projektben.

Kisantal Tibor
igazgató

„... MERT AZ ISKOLÁRA OLY NAGY SZÜKSÉG VAN, ÉS OLY SOKFÉ-
LE A HASZON, MELY AZ ISKOLÁBÓL SZÁRMAZIK, HOGY VAKNAK,
SŐT ÉRZÉKETLENNEK KELL LENNIE ANNAK, AKI EZT MAGÁTÓL
FÖLÉ NEM FOGJA, BE NEM LÁTJA.”

(Apáczai Csere János)

KEDVES SZÜLŐK! TISZTELT NAGYSZÜLŐK ÉS FIATALOK!

Egy kistelepülés akkor tud igazán megmaradni és fejlődni,
ha képes megtartani az iskoláját, óvodáját.

Községünk vezetése nem csak azt tartja fontosnak, hogy
intézményeink működjenek, hanem folyamatosan keresi
a lehetőséget azok fejlesztésére. Így egy sikeres óvodai és
bölcsődei infrastrukturális és szolgáltatási fejlesztésen va-
gyunk túl. Évek óta azon dolgozunk, hogy megfelelő pályá-
zati forrást találjunk az iskola felújításához is. A beruházás
megkezdése előtt azonban meg kellett állítani azt a tenden-
ciát, hogy a litéri gyerekek nagy számban más települések
iskoláiba járjanak. A csökkenés mára már megszűnni lát-
szik. Köszönet érte elsősorban a szülőknek, akik ide írták
be gyermekeiket, másodsorban a pedagógusoknak, igazga-
tó úrnak s valamennyi itt dolgozónak.

Litér Község Önkormányzata több forrásból pályázott az iskola épületének fel-
újítására. E program keretében iskolánk főépülete megszépült, a kastély épülete
visszanyerte régi patináját, épületeink akadálymentessé váltak. A jövő elkezdő-
dött, egy lépéssel előrébb kerültünk, de tudjuk, hogy az útnak nincs vége, mert
még szükség van aulára és szaktantermekre, új ebédlőre és könyvtárra.

Addig is kérem fogadják szeretettel, használják a gyermekek nagy örömmel a
most megújult intézményünket.

Szedlák Attila
polgármester

Ebben az esztendőben kezdtek el tanulni litéri iskolájukban az Olaszfaluból idetelepült reformátusok. Egyszerű, földből döngölt házban kezdődött a tanítás.

Az idők folyamán kétszer is építettek új épületet. A katolikus felekezet iskolakápolnájával együtt 1948-ban államosították a református iskolát. Ettől kezdve a két felekezet tanulói közös intézményben folytatták tanulmányaikat, 1954-től az átalakított kastély épületében.

Ennek parkja lett iskolánk udvara, itt épült fel a hatvanas években két épületünk, majd a rendszerváltás után a tornaterem modernebb blokkja is.

1895-ben a község legnagyobb birtokosai a Hirsfeld-testvérek voltak, akikről Löwenfeld Joachim bérelte a közel ezerholdas gazdaságot. Az 1900-as évek elejétől tulajdonosai Vogl József, halála után felesége Vogl Józsefné és fia Varga László lettek. A zsidótörvények életbe léptetése után a Nitrokémia Ipartelep Rt. mint hadi üzem vette át a Vogl-féle gazdaságot.

1954-től került az épület iskolai használatba. Belső kialakítását innentől az esetlegesség jellemezte példajaként annak, hogy kisebb átalakításokkal egy építménynek nem lehet alapvetően megváltoztatni a funkcionalitását.

Volt itt túl hosszú terem, de nagyon keskeny is. Egy tantermet és a fejlesztő helyiséget csak kívülről lehetett elérni. A belső közlekedésre szolgáló folyosó természetes világítását nem lehetett megoldani. A helyiségek jó része az idők folyamán felvizesedett, ablakai a korszerű hőszigetelési követelményeknek nem feleltek meg. Központi fűtési rendszere egyre kevésbé volt hatékony.

Homlokzatának eredeti arányait ablakcserével bontották meg, a timpanon alatti termének kialakításához elfalazták az ott nyíló ajtót. Jobb oldalán egy oda nem illő hozzátoldást is kapott.

Az 1980-as, erős lehasználtságról tanúskodó fényképen felfedezhetők még az ablakok feletti és timpanont szegélyező minták, tagozatok. Ezek is eltűntek a következő felújítással, vakolással.

Összefoglalva: A litéri „kastély” ugyanarra a sorsra jutott, mint kis országunk több száz kúriája, kastélya, melyek többségét termelőszövetkezeti irodának, tanácsháznak, kultúrotthonnak, óvodának és iskolának használták huszadik századi „szegény bérlői”. Ezek az épületek lelakva, átalakítva, toldozgatva-foltozgatva haltak el, vagy várták azt a kort, mikor újjászülehetnek.

Kép az 1980-as évekből. A kastély erősen leromlott állapotban, felvizesedve. Az ablakok cseréje után is megmaradtak a díszek, melyek jól láthatók még a tető és a timpanon alatt.

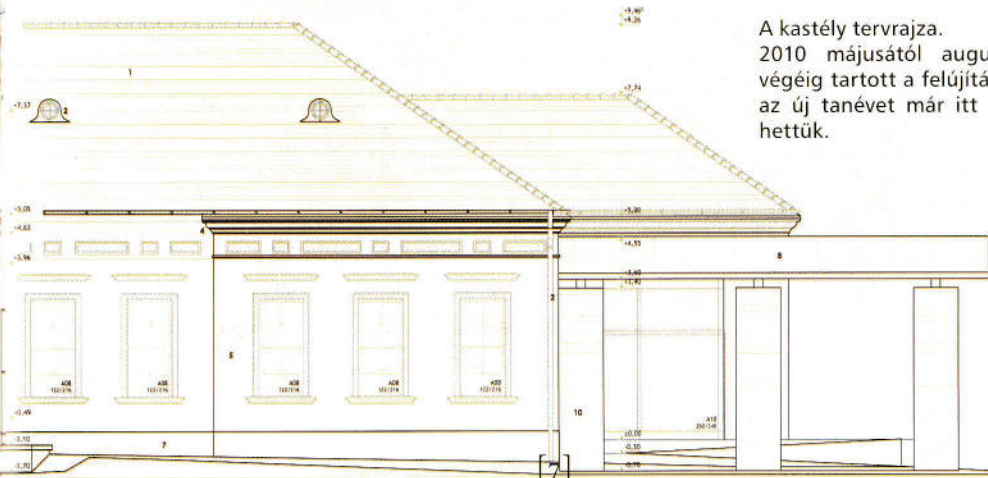
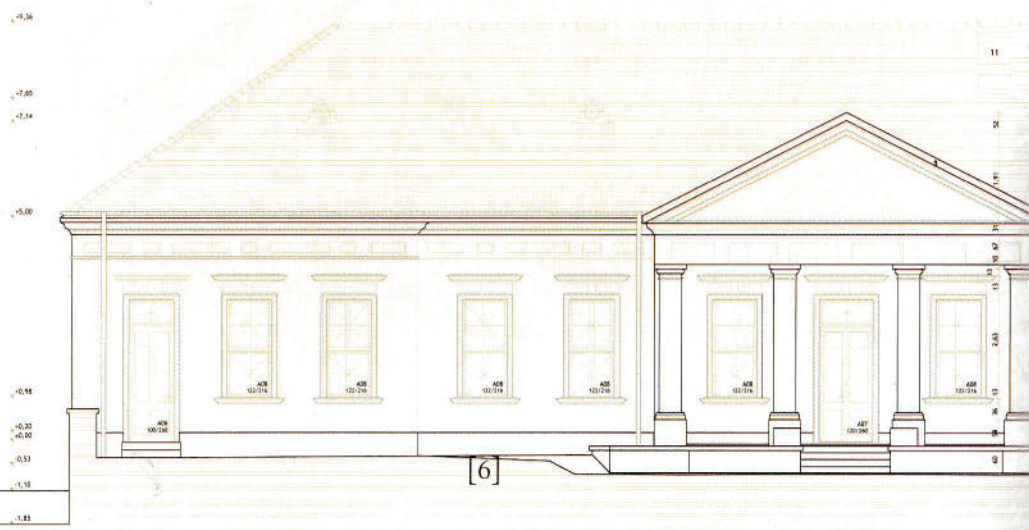

Kép 2010 augusztusából. A fedett előtér akadálymentes rámpával, téglapillérekkel. A tervező célja, hogy a későbbi ütem után is megmaradó tornatermi épülettel illetve új főépülettel összhangba kerüljön a kastélyal való csatlakozás. Később innen indul egy fedett, oldalról nyitott folyosó, melyen esőben is megközelíthető mindegyik épület.

A felújítás előtti állapot. A legutolsó vakolás eltüntette a díszeket. Az oszlopos timpanon emlékeztet még valamelyest régi formájára, de ha azt elbontanánk, semmi sem különbözne egy aránytalanul tervezett középülettől.

A kastély gyönyörű homlokzata napjainkban. Az előtte levő téren iskolai műsorok, megemlékezések is tarthatók, melyekkel még szervesebben kapcsolódunk közösségünk életéhez.

A kastély tervrajza. 2010 májusától augusztus végéig tartott a felújítás, így az új tanévét már itt kezdehették.

ELHATÁROZÁSTÓL A MEGVALÓSÍTÁSIG

A litéri önkormányzat tudatos intézményfejlesztésének állomásaként, az óvoda felújítása után, több pályázatot is beadott iskolánk korszerűsítésére. Ennek fókuszában a helyi védettség alatt álló iskolaépület, a „kastély” felújítása volt.

Litér község építészeti értékei sorában e vidéki kúria közvetlenül az Árpád-kori kapuzattal rendelkező református templom után áll. Sokszor emlegettük régi dicsőségét, szépségét, de 2010 szeptemberétől újra büszkéek lehetünk rá, mint a falu arculatának, kultúrájának meghatározó elemére.

PÁLYÁZATOK, MELYEK A FELÚJÍTÁST SEGÍTETTÉK

– Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelyében „A VIDÉKI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSÉHEZ” igénybe vehető támogatásból a helyi védett főépület (kastélyépület) teljes külső felújítása valósulhatott meg. Azonosító: MVH 2042680158

Támogatás összege: 29.032.531,- Ft

– Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Közép-dunántúli Operatív Program támogatási rendszeréből „EGYENLŐ ESÉLYŰ HOZZÁFÉRÉS A KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ (AKADÁLYMENTESÍTÉS)” tárgyú pályázati támogatásból valamennyi épület teljes körű akadálymentesítése megtörtént. Azonosító: KDOP-5.3.2-09-2009-0001

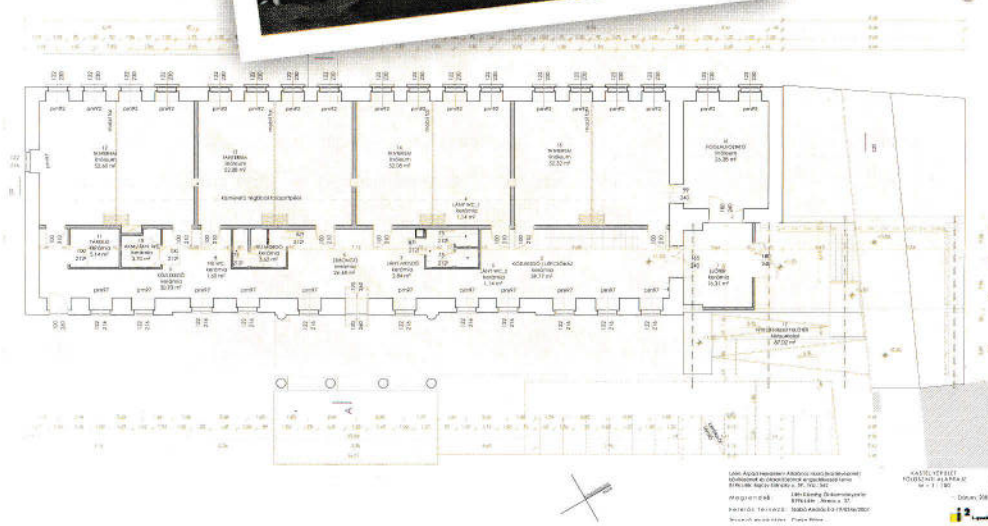
A támogatás összege: 15.000.000,- Ft.

– Annak érdekében, hogy az oktatási épület teljes rekonstrukciója megvalósulhasson, a fenti két pályázatban nem támogatott fejlesztések tekintetében az 1/2010.(I.19.) ÖM rendelet alapján, „Az általános iskola infrastrukturális fejlesztése és kapacitásbővítése” tárgyú pályázatból a főépület belső felújítása, illetve a teljes energiatakarékosság elérése céljából az épület fűtés- és villamossági korszerűsítése valósult meg.

Támogatás összege: 13.130.000,- Ft.

A projekt teljes költsége 91.475.438,- Ft.

A fennmaradó 34.312.907,-Ft-t Litér Község Önkormányzata biztosította.

TERVEK ÉS KIVITELEZÉS

Célként tűztük ki, hogy külső megjelenésében a kastély fénykorát idéző, belső kialakításában a mai iskolai funkcióknak teljes egészében megfelelő oktatási épülethez jussunk.

Az i-Quadrát tervező iroda gondos munkával tanulmányozta a kastély múltját: régi fényképeket elemezve, valamint saját feltárásaiából összeállt, hogyan is nézhetett ki eredeti állapotában ez a vidéki kúria.

Radikálisan újra kellett gondolni a termek elhelyezkedését, funkcióját. Ekkor született meg az ötlet: kerüljenek egy sorban az utcafrontra. Egységesen az alsó tagozat termeiként használjuk majd őket.

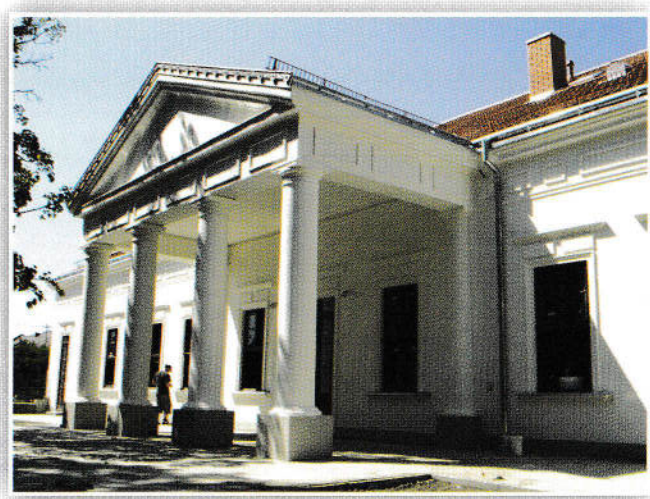
Közbeszerzési eljárás után a Kuti és Fia KFT-vel mint kivitelezővel kötött szerződést a munkákra önkormányzatunk. 2010. április 29-én a kastélyban megkezdődtek a munkálatok.

VÁLTOZÁSOK A KASTÉLYBAN, ÉPÜLETEINKBEN

Az építkezés részleteivel itt nem untatnánk a kedves olvasót. Nézzük inkább, mi változott iskolánkban a felújítás után!

- Alsós osztályaink felkerültek a kastélyba. Mind a négy teremnek két bejárata van, közülük az első és a második osztályban a csoportbontást mobil, hangszigetelt válaszfalal lehet megoldani. Az egyik osztályban a könyvtári állományunkat is el tudjuk helyezni, a másikban a napközis délutáni foglalkozások zajlanak majd. A termek elhelyezése miatt több ablak került az utca felőli oldalra.

- Minden nyílászárót lecseréltünk. Az ablakok visszanyerték eredeti arányaikat. Kívül a régi fényképeken látható osztás szerint lettek kialakítva, belül a mai energiatakarékossági normák szerinti kiképzésűek.
- Kívül-belül tégláig letisztították, majd újravakolták az épületet. Hőszigetelő vakolatot kapott a kastély, az alapok közelében megoldottá vált a falak felvizesedés elleni védelme.
- A falakon megjelentek azok a díszek, melyek korábban is jellemezték az épületet.

- A födémet tehermentesítették. Az eredeti gerendák, szarufák maradtak. Új lécezetet kapott a tetőszerkezet, erre piros tetőcserép került.
- Elbontásra került a jobb oldali toldalék épületrész és a terasz. Ennek helyére új fedett bejárat került. Stílusa illeszkedik a következő ütemre tervezett főépülethez.
- Három bejárata van immár az épületnek. A timpanon alá visszakerült az ajtó.
- Új, kulturált helyszínt biztosítva ünnepségeinknek a kastély előtti járdarész térkövel lett kirakva, amely a timpanonnál előre nyúlik egészen a lépcsőig.
- Ha a Bajcsy-Zsilinszky utca felől érkezünk, a fedett terasz lépcsőn és rámpán is megközelíthető. Az előtérből a foglalkoztatóba, illetve a folyosóra jutunk.
- Itt leány és fiú, valamint akadálymentes WC-t is találunk, és egy tárolóhelyiséget. A padlásfeljáró és pincelépcső is innen indul.
- Modern világítás van minden helyiségben, melynek még a színhőmérsékletére is figyeltek a tervezők. Álmennyezet csökkenti a légteret és az energiaköltséget is. A termekbe szabvány szerinti tűzjelzők, hangosító rendszer és számítógépes hálózati csatlakozás is került. A mennyezetekre projektorok csatlakoztathatók.
- A fűtés független az iskola többi részétől. Új radiátoraink vannak.
- Az akadálymentesítés nem csak a kastélyt érintette. Rámpák, ajtócserek, a tornaterem alsó szintjén akadálymentes WC és zuhanyzó, akadálymentes parkoló is épült.
- Tájékoztató táblák vannak az épületekben, melyek alapján osztályokat és tanárokat is lehet keresni. Vakok számára érzékelhető Braille feliratok, a termek linóleumburkolatának színei, a járólapok színezése segítség lehet a gyengénlátó diákoknak. A hallássérült tanulók órai munkáját segíti a rendszer, amely a diák és a tanár közti szóbeli kommunikációt erősíti fel.
- További beruházásként önkormányzati finanszírozással készült el az ebédlő épületének egyik terméből a tanári és igazgatói irodák kiképzése, a régi könyvtárból titkárság kialakítása.

A BERUHÁZÁSOK HATÁSA ISKOLÁNK ÉLETÉBEN

EGYÜTTNEVELÉS, INTEGRÁCIÓ, ESÉLYNYÚJTÁS

Pedagógiai programunk nem csak az általános iskolai nevelés és oktatás követelményeit alapozza meg, de a sajátos nevelési igényű tanulók oktatása is beletartozik profilunkba. E tanulók fejlesztése a most kialakított kényelmes, csoportfoglalkozásokra is alkalmas fejlesztő teremben még hatékonyabb, céltudatosabb lehet.

Az akadálymentesítés beruházásai után valóban elmondhatjuk, ha felvételi körzetünkben mozgás-, hallás-, látássérült tanuló érkezne, együtt tanulását, integrációját megfelelő körülmények között biztosíthatjuk.

KORSZERŰ PEDAGÓGIA, KORSZERŰ FELTÉTELEK KÖZÖTT

1996 óta iskolánk alsó tagozatának első két évfolyamán az „Égigérő fa” program szerint csoportbontással tanítjuk a kicsiket. Végre ideális otthonra találnak modern mobil válaszfalú termeinkben. Másik két termünk kiképzése is olyan, hogy később válaszfal beépíthető.

Az infrastrukturális beruházásoknak köszönhetően a termek bekapcsolhatóak az internetes hálózatba. További fejlesztésekkel interaktív táblák, modern szemléltető eszközök felszerelhetők.

Iskolánk területe már most rádiós hálózattal lefedett, bármely terem alkalmas internetezésre.

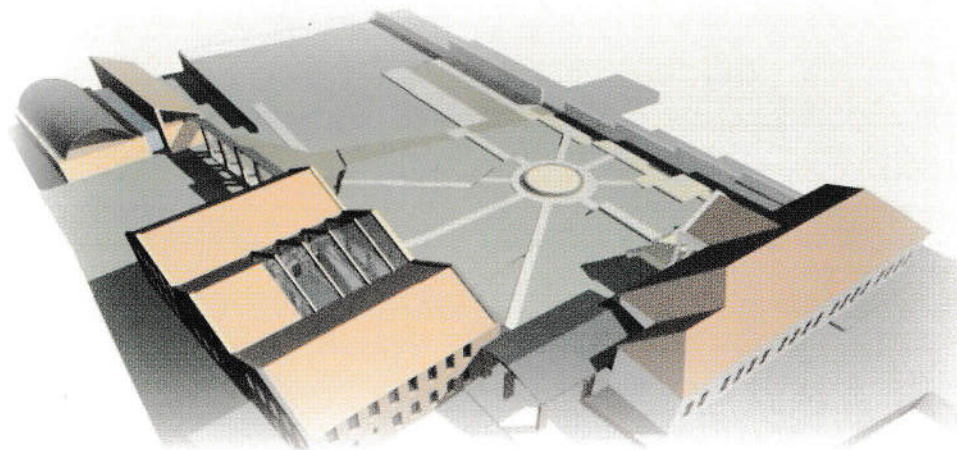
BIZTONSÁGOS, TÁGAS KÖRNYEZET GYERMEKEINKNEK

Az alsó tagozaton megszűnt a gyermekek „vándorlása” csoportbontás esetén. Ők az egész napot az iskola fő épületeiben, parkjában, játszóterén, pályáin tölthetik, „kerítésen belül”. A nagyobbak technika- és nyelvrórai még külső tantermek igénybevételével zajlanak.

A jövő

Iskolánk korszerűsítésének következő üteme egy új szárny felépítése a mostani kosárlabdapálya helyén. Ez a tervezett épület több évtizedre megoldaná gondjainkat. Kiváltaná külső termeinket, leváltaná a két lapos tetős épületet.

Megfelelő pályázatra várva a tervek már elkészültek. Aula, ebédlő, könyvtár, szaktantermek, csoportterem, irodák, kazánház, informatikaterem is kialakításra kerülnek.

ISKOLÁNK HELYE LITÉR ÉPÍTETT ÉRTÉKEI KÖZÖTT, KULTURÁLIS ÉS KÖZÖSSÉGI ÉLETÉBEN

ZÖLDÁG / SZÁRAZÁG TÁNCEGYÜTTESÉK

Egykori tanítónőnk, táncpedagógusunk, Ertl Pálné, Marika néni által megálmodott gyermek táncegyüttes túl van működésének ötvenedik évén. Sok nemzedéknek jelentette a néptánc szeretetét, a magyar kultúrában való meggyökerezést, közösségi élményt, értéket és tartást. A nemzetközi hírű táncsoportnak iskolánk volt a bölcsője, s ma is szervesen kapcsolódik gyerekeken, szülőkön, pedagógusokon keresztül iskolánkhoz.

ALKOTMÁNY MŰVELŐDÉSI HÁZ

Hagyományos iskolai programjainkban nagy szerepe van a művelődési háznak: farsang, költészetnap, versmondó verseny, gyermeknap, előadások, egyéb színes programok teszik érdekesebbé közösségi életünket.

REFORMÁTUS TEMPLOM

A falu Árpád-kori templomát, melynek eredeti kapuzata Litér község egyik szép jelképe, ugyanazok az ide települő reformátusok vették használatba,

akikre visszavezetjük a litéri oktatás múltját is. Jelenkori kapcsolata iskolánknak a református közösséggel hittanos gyermekeinken keresztül és a nyári angol nyelvi tábor közös szervezésében gyümölcsözik.

BÓDI MÁRIA MAGDOLNA-EMLÉKHELY

Iskolánk területén szenvedett vértanúhalált a második világháború idején Bódi Mária Magdolna, a falu fiataljai között és a gyárban evangéliumot hirdető munkás-lány. Boldoggá avatásáért imádkozó zarándokok minden évben felkeresik a vértanúság helyét. Parkunkban emléktábla és szobor is hirdeti emlékét.

MAGTÁR

Mint kiállító-, koncertterem, a falukarácsony és a Mogyorósi Napok egyik helyszíne kicsinyeinknek és nagyoknak sok emlékezetes percet szerzett.

MOGYORÓSI NAPOK

Községünk évtizedes múltra visszatekintő nyári fesztiválja. Jelenlegi és volt diákjaink rendszeresen szerepelnek a rendezvényeken.

KÖZPARK

A falu fölé nyúló domb és sziklák új játszó-, pihenő- és szórakozóhellyé váltak a Közpark kiépítése óta a lakosság számára. Legyen szó szánkó- vagy bicikliversenyről, kirándulásról vagy tábortúrról – ideális helyszín a közösségi kikapcsolódásra.

LITÉR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KIADVÁNYA

TÖRDELÉS: GUTENBERG O.K.

KÉSZÜLT 1500 PÉLDÁNYBAN